

КИЇВСЬКИЙ АПЕЛЯЦІЙНИЙ ГОСПОДАРСЬКИЙ СУД

01025, м.Київ, пров. Рильський, 8
т. (044) 278-46-14

ПОСТАНОВА

ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

Київський апеляційний господарський суд у складі колегії суддів:

головуючого: Остапенка О.М.

суддів: Іваненко Я.Л.
Скрипка І.М.

при секретарі: Бездоле Ю.О.

за участю представників сторін:

від позивача: ОСОБА_1 - довіреність б/н від 21.02.2011 року;

від відповідача: ОСОБА_2 – довіреність № 497 від 31.12.3010 року;

від третьої особи: ОСОБА_3 – довіреність № Д038/11 від 10.06.2011 року;

розглянувши апеляційну скаргу товариства з обмеженою відповідальністю „СТРАХУВАЛЬНИК” на рішення господарського суду міста Києва від 08.02.2011 року

у справі (суддя Борисенко І.І.)

за позовом товариства з обмеженою відповідальністю „СТРАХУВАЛЬНИК”, м. Дніпропетровськ,

до приватного акціонерного товариства „Акціонерна страхова компанія „СТРАХОВА КОМПАНІЯ”, м. Київ,

за участю третьої особи, яка не заявляє самостійних вимог на предмет спору, на стороні позивача товариство з обмеженою відповідальністю „Лізинговий банк”, м. Київ,

про стягнення 150 359,52 грн. –

ВСТАНОВИВ :

В травні 2010 року товариства з обмеженою відповідальністю „СТРАХУВАЛЬНИК” звернулося до господарського суду міста Києва з позовом в якому просило суд стягнути з закритого акціонерного товариства „Акціонерна страхова компанія „СТРАХОВА КОМПАНІЯ” (правонаступником якого є приватне акціонерне товариство „Акціонерна страхова компанія „СТРАХОВА КОМПАНІЯ”) на свою користь 150 359,52 грн. страхового відшкодування.

Рішенням господарського суду міста Києва від 2011 року в задоволенні позову відмовлено повністю.

Не погоджуючись з прийнятим рішенням, ТОВ „СТРАХУВАЛЬНИК” звернулося до Київського апеляційного господарського суду з апеляційною скаргою, в якій просить рішення господарського суду міста Києва від 2011 року у даній справі скасувати та прийняти нове, яким позовні вимоги задовольнити повністю, посилаючись на порушення та невірне застосування судом першої інстанції норм матеріального та процесуального права, неповне з’ясування судом обставин, що мають значення для справи.

Ухвалою Київського апеляційного господарського суду від 2011 року вищезазначену апеляційну скаргу прийнято до провадження та призначено справу до розгляду у судовому засіданні за участю повноважних представників сторін та третьої особи.

В судовому засіданні, яку відбулося 2011 року було продовжено строк розгляду справи та оголошено перерву до року.

Представник позивача в судовому засіданні 2011 року вимоги апеляційної скарги підтримав, просив апеляційну скаргу задовольнити з підстав викладених вище.

Представник відповідача заперечував проти доводів, викладених в апеляційній скарзі, просив суд апеляційну скаргу ТОВ „СТРАХУВАЛЬНИК” залишити без задоволення, а рішення господарського суду міста Києва – без змін.

У судовому засіданні, яке відбулось 2011 року, було оголошено вступну та резолютивну частини постанови Київського апеляційного господарського суду у даній справі.

Розглянувши доводи апеляційної скарги, перевіривши матеріали справи та дослідивши докази, проаналізувавши на підставі встановлених фактичних обставин справи правильність застосування судом першої інстанції норм законодавства та заслухавши пояснення представників сторін та третьої особи, колегія суддів апеляційного господарського суду дійшла висновку, що апеляційну скаргу ТОВ „СТРАХУВАЛЬНИК” слід задовольнити, рішення господарського суду міста Києва – скасувати та прийняти нове, яким позов задовольнити, з огляду на наступне.

Відповідно до статті 99 ГПК України, в апеляційній інстанції справи переглядаються за правилами розгляду цих справ у першій інстанції з урахуванням особливостей, передбачених у розділі XII ГПК України. Апеляційний господарський суд, переглядаючи рішення в апеляційному порядку, користується правами, наданими судом першої інстанції.

Згідно із частиною 2 статті 101 ГПК України, апеляційний господарський суд не зв’язаний доводами апеляційної скарги і перевіряє законність та обґрунтованість рішення місцевого господарського суду у повному обсязі.

Як вбачається із матеріалів справи та вірно встановлено місцевим господарським судом, між ЗАТ „Акціонерна страхова компанія “ІНГО Україна” та ТОВ „СТРАХУВАЛЬНИК” було укладено Договір з страхування засобів наземного транспорту, цивільної відповідальності, водія та пасажирів № 0000000000 від 2008 року (далі – Договір страхування № 1), за яким застраховано автомобіль „Scania”, д/н НОМЕР_1, страховими випадками за договором страхування у тому числі є протиправні дії третіх осіб, страхова сума за договором страхування становить 1 070 528,26 гривень, франшиза за всіма ризиками – 2 500,00 гривень, вигодонабувачем за договором страхування є ТОВ „Лізинговий банк”.

Також між сторонами укладено Договір з страхування засобів наземного транспорту, цивільної відповідальності, водія та пасажирів № 0000000000 від 2008 року (далі – Договір страхування № 1), за яким застраховано автомобіль „Scania”, д/н НОМЕР_1, страховими випадками за договором страхування у тому числі є протиправні дії третіх осіб, страхова сума за договором страхування

становить 1 070 528,26 гривень, франшиза за всіма ризиками – 2 500, 00 гривень, вигодонабувачем за договором страхування є ТОВ „Лізинговий банк”.

На виконання вимог ст. 16 Закону України “Про страхування” договори страхування укладено на підставі Правил добровільного страхування засобів наземного транспорту (крім залізничного) (автокаско) АСК „ІНГО Україна”, що зареєстровані у встановленому законодавством порядку, з якими страхувальник ознайомився та погодився при укладанні договору страхування, про що свідчить його підпис на договорах страхування.

Застраховані автомобілі належать на праві приватної власності ТОВ „Лізинговий банк” і були передані позивачу на підставі Договору фінансового лізингу № 000000000 від серпня 2008 року та Договору фінансового лізингу № 000000000 від серпня 2008 року.

Відповідно до ст.8 Закону України „Про страхування” страховий випадок це подія, передбачена договором страхування або законодавством, яка відбулася і з настанням якої виникає обов'язок страховика здійснити виплату страхової суми (страхового відшкодування) страхувальнику, застрахованій або іншій третій особі.

В період з 14.03.2009 року по 16.03.2009 року з застрахованими автомобілями марки „Scania”, д/н НОМЕР_1 та „Scania”, д/н НОМЕР_1 стався страховий випадок – внаслідок протиправних дій третіх осіб (ПДТО) з застрахованих автомобілів було викрадено фари задніх габаритних вогнів в кількості 8 штук, два акумулятори, колеса в зборі з дисками в кількості 16 штук та інші частини до автомобілів.

Крадіжка деталей та частин до застрахованих автомобілів невідомими третіми особами відбулася з території промислової зони ТОВ „Донкерамтранс”, що розміщена біля с. Торецьке Добро польського району Донецької області.

Одразу після виявлення факту викрадення деталей та частин до застрахованих транспортних засобів, страхувальник звернувся з відповідною заявою до Добропольського міського відділу ГУ МВС України в Донецькій області.

В подальшому слідчим Добропольського міського відділу ГУ МВС України в Донецькій області було порушено кримінальну справу по факту викрадення частин та деталей до застрахованих автомобілів, про що була винесена відповідна постанова від 2009 року.

18 березня 2009 року позивач звернувся до відповідача з письмовим повідомленням про настання страхового випадку, а саме про викрадення деталей та частин до застрахованих транспортних засобів невідомими третіми особами.

2009 року страхувальник надав автомобілі для огляду представнику відповідача ТОВ „Декга Експерт Україна” у відповідності до умов Договору страхування № 1 та № 2. За результатами огляду було оформлено відповідний Акт від 2009 року.

Також позивач та відповідач звернулися до ремонтного підприємства з метою визначення розміру збитку, що понесли застраховані ТЗ внаслідок протиправних дій третіх осіб.

2009 року страхувальник отримав та передав страховику рахунок № 901847, виданий ТОВ „Дніпро-Скан-Сервіс”, що є спеціалізованим підприємством для автомобілів марки „Scania”, авторизоване заводом виробником.

Вартість відновлювального ремонту пошкоджених внаслідок протиправних дій третіх осіб застрахованих автомобілів марки „Scania” д/н НОМЕР_1 та „Scania”, д/н НОМЕР_1 у наданому рахунку становила 155 359,52 грн.

2 квітня 2009 року страховик звернувся до приватного підприємця ОСОБА_4 та отримав рахунок, відповідно до якого вартість відновлювального ремонту пошкоджених застрахованих автомобілів становила 138 234,00 грн.

2009 року страхувальником було подано заяву про виплату страхового відшкодування за Договорами страхування № 1 та № 2.

24 квітня 2009 року відповідач надіслав запит вигодонабувачу за Договорами страхування № 1 та № 1 – ТОВ „Лізинговий банк”, в якому вказано про настання страхового випадку та зроблено запит реквізитів, за якими має бути перераховане страхове відшкодування.

В свою чергу ТОВ „Лізинговий банк” листом від 27.04.2009 року повідомив відповідача на який рахунок необхідно здійснити виплату страхового відшкодування.

В подальшому відповідачу були надані усі необхідні документи, які підтверджують настання страхового випадку та визначають розмір понесеного збитку, що підтверджується реєстром документів справи з врегулювання страхового випадку за підписом відповідального представника страховика.

Відповідно до п. 8.3 Договору страхування №1 та №2 після одержання усіх необхідних документів, рішення про виплату або відмову у виплаті страхового відшкодування приймається страховиком у термін до 15 робочих днів.

Проте в зазначений термін відповідачем жодного рішення про виплату або відмову у виплаті страхового відшкодування прийнято не було, відповіді страхувальнику чи вигодонабувачу направлено не було.

Згідно із п. 8.3 Договорів страхування виплата страхового відшкодування здійснюється вигодонабувачу протягом 15 робочих днів з моменту прийняття страховиком рішення про виплату страхового відшкодування в рахунок заліку неоплачених лізингових платежів страхувальника за Договорами лізингу.

Лише 15.06.2009 року, з порушенням п'ятнадцятиденного строку, страховик надіслав страхувальнику лист № 5186 про відмову у виплаті страхового відшкодування. Жодних пояснень затримки у прийнятті рішення про відмову у виплаті страхового відшкодування не надав.

Відповідно до зазначеного вище листа, страховик посилається на те, що з Постанови про порушення кримінальної справи від 25.03.2009 року не вбачається повної інформації про обставини викрадення деталей та частин до застрахованих транспортних засобів.

Крім того, підставою для відмови у виплаті страхового відшкодування є порушення страховиком п. 11.2.3. Правил страхування, де вказано, що страхувальник зобов'язаний дотримуватися умов експлуатації, збереження та обслуговування ТЗ відповідно до умов Договору страхування та вимог виробника

Також, як зазначено в даному листі страхувальником порушено п. 5.1.1. Правил страхування, згідно яких страховими випадками не визнаються події, що відбулися внаслідок недбалого ставлення до транспортного засобу, його зберігання, що в свою чергу є підставою для відмови страховиком у здійсненні страхового відшкодування.

Однак позивач не погоджується із такою відмовою відповідача у здійсненні страхового відшкодування та з метою досудового врегулювання спору на адресу страховика було відправлено відповідний лист від 15.07.2009 року.

Листом № 000000 від 2009 року відповідач підтвердив своє рішення про відмову у виплаті страхового відшкодування.

З розрахунку позовних вимог вбачається, що позивач просить суд стягнути з відповідача суму страхового відшкодування в розмірі 150 359,52 грн. (155 359,52 грн. вартості відновлювального ремонту пошкоджених застрахованих автомобілів відповідно до наряду замовлення № 901847 від 18.03.2009 року мінус 5 000,00 франшизи).

Судом першої інстанції відмовлено в задоволенні позову з посиланням на те, що позивачем порушено умови Договорів страхування № 1 та № 2, Правил страхування, а відтак страховик правомірно відмовив страхувальнику у здійсненні страхового відшкодування.

Однак, колегія суддів апеляційного господарського суду не може погодитись з такими висновками місцевого господарського суду з огляду на наступне

Відповідно до Закону України „Про страхування” страховик має право запитувати та отримувати відповіді від компетентних органів щодо інформації, яка стосується страхового випадку.

Постанова про порушення кримінальної справи була винесена слідчим Добропольського міського відділу ГУ МВС України в Донецькій області. Страхувальник не має повноважень щодо внесення інформації (змін) в зазначену Постанову. Такі повноваження надаються виключно законом лише працівникам компетентних органів.

Відповідно до умов Договору страхування №1 та №2 страховик не має права відмовити у виплаті страхового відшкодування внаслідок подання страхувальником документів, що не містять певної інформації.

Підпунктом г) п. 9.2. Договору страхування № 1 та № 2 передбачено право страховика відмовити у виплаті страхового відшкодування внаслідок подання страхувальником документів, що оформлені з істотними порушеннями встановлених законодавством вимог щодо їх оформлення і змісту (відсутні номер, печатка чи дата, наявність виправлень).

Постанова про відкриття кримінальної справи від 2009 року відповідає усім вимогам, що встановлені законодавством для відповідних документів.

Посилання відповідача у своїй відмові у виплаті страхового відшкодування на недбале ставлення до застрахованих транспортних засобів, їх зберігання спростовуються зібраними у справі доказами.

Між позивачем та ТОВ „Донкерамтранс” було укладено Договір № 00000000 від 2008 року про перевезення вантажів автомобільним транспортом.

Згідно Постанови про порушення кримінальної справи від 25.03.2009 року транспортні засоби марки „Scania” д/н НОМЕР_1 та д/н НОМЕР_1 перебували (зберігалися) на території промислової зони ТОВ „Донкерамтранс” (іншої юридичної особи).

Відповідно до листа ТОВ „Донкерамтранс” вих. № від 2009 року повідомляється, що територія промислової ділянки товариства, на якій знадилися автомобілі марки „Scania”, що належали ТОВ „СТРАХУВАЛЬНИК”, та техніка ТОВ „Донкерамтранс” охоронялась стаціонарним пунктом охорони в особі однієї людини (сторож/охоронець).

За таких обставин позивач свій обов’язок щодо належного зберігання застрахованих т/з виконав.

Стосовно перевезення позивачем застрахованих автомобілів після настання страхового випадку у м. Краматорськ, то слід зазначити наступне.

Відповідно до п. 12.1.7. Правил страхування дозволяється проводити заходи, необхідні для транспортування з метою рятування, до надання представнику страховика (спеціалізованої служби транспорту) транспорту для огляду.

Отже, перевезення застрахованих автомобілів в місце з більш посиленою охороною на стоянку ТІР в м. Краматорську з метою подальшого запобігання їх розкрадання не порушує умови Правил страхування.

За таких обставин, матеріалами справи підтверджується, що відповідач безпідставно відмовив позивачу у виплаті страхового відшкодування згідно умов Договорів страхування № 1 та № 2

Відмова відповідача виплатити страхове відшкодування з підстав порушення позивачем п.8.1. Договорів страхування, згідно якого при виникненні страхового випадку страхувальник чи його представник повинен негайно в межах населеного та не пізніше 6-ти годин за його межами сповістити про це спеціалізовану службу та викликати відповідні органи, не приймається судом до уваги, оскільки не відповідає вимогам ст. 26 Закону України „Про страхування”, відповідно до якої рішення про відмову у страховій виплаті доводиться страхувальнику у письмовій формі.

За таких обставин висновок місцевого господарського суду, що відповідач правомірно відмовив страхувальнику у страховій виплаті (листом № 5186 від 15.06.2009 року), що відповідає вимогам ст. 26 Закону України „Про страхування” не відповідає дійсним обставинам справи, оскільки згідно даного листа підставами для відмови страховиком у здійсненні страхового відшкодування є те, що з Постанови про порушення кримінальної справи від 25.03.2009 року не вбачається повної інформації про обставини викрадення деталей та частин до застрахованих транспортних засобів та недбале ставлення страхувальником до транспортного засобу, його зберігання.

Крім того суд першої інстанції дійшов помилкового висновку, що позивач неправомірно просить перерахувати кошти на рахунок третьої особи без самостійних вимог ТОВ „Лізинговий банк” з огляду на наступне.

Відповідно до частини 1 статті 979 ЦК України а договором страхування одна сторона (страховик) зобов'язується у разі настання певної події (страхового випадку) виплатити другій стороні (страхувальникові) або іншій особі, визначеній у договорі, грошову суму (страхову виплату), а страхувальник зобов'язується сплачувати страхові платежі та виконувати інші умови договору.

Згідно із ч. 1 статті 985 ЦК України страхувальник має право укласти із страховиком договір на користь третьої особи, якій страховик зобов'язаний здійснити страхову виплату у разі досягнення нею певного віку або настання іншого страхового випадку.

У відповідності до статті 636 ЦК України договором на користь третьої особи є договір, в якому боржник зобов'язаний виконати свій обов'язок на користь третьої особи, яка встановлена або не встановлена у договорі. Виконання договору на користь третьої особи може вимагати як особа, яка уклала договір, так і третя особа, на користь якої передбачено виконання, якщо інше не встановлено договором або законом чи не впливає із суті договору.

Як зазначалося вище, вигодонабувачем за Договорами страхування № 1 та № 2 є ТОВ „Лізинговий банк”.

Також, між ТОВ „Лізинговий банк” (лізингодавець) та ТОВ „СТРАХУВАЛЬНИК” (лізингоодержувач) було укладено Договір про порядок погашення заборгованості та врегулювання взаємовідносин б/н від 17.09.2009 року, згідно якого сторони домовилися, що страхове відшкодування за

Договорами страхування № 1 та № 2 має бути сплачено страховиком на рахунок лізингодавця, як вигодонабувача за вказаними вище Договорами страхування.

З огляду на вищевикладене вимога позивача сплатити страхове відшкодування за Договорами страхування № 1 та № 2 на рахунок третьої особи – ТОВ „Лізинговий банк” є законним та обґрунтованим.

Згідно із пункту 3 частини 1 статті 20 Закону України „Про страхування” при настанні страхового випадку здійснити страхову виплату або виплату страхового відшкодування у передбачений договором строк.

Статтями 526, 530 ЦК України визначено, що зобов’язання має виконуватись належним чином відповідно до умов договору та вимог Цивільного кодексу України, інших актів цивільного законодавства, у строк, який встановлено у зобов’язанні.

Відповідно до статті 193 Господарського кодексу України, суб’єкти господарювання та інші учасники господарських відносин повинні виконувати господарські зобов’язання відповідно до закону, інших правових актів, договору, а за відсутності конкретних вимог щодо виконання зобов’язання –відповідно до вимог, що у певних умовах звичайно ставляться.

Згідно із статтею 610 ЦК України порушенням зобов’язання є його невиконання або виконання з порушенням умов, визначених змістом зобов’язання (неналежне виконання).

Відповідно до положень частини 1 статті 33 Господарського процесуального кодексу України, кожна сторона повинна довести ті обставини, на які вона посилається як на підставу своїх вимог і заперечень. Обов’язок доказування певних обставин покладається на особу, яка посилається на ці обставини.

Позивач, у відповідності до статей 33, 34, 36 ГПК України надано суду усі необхідні письмові документи та матеріали на підтвердження та обґрунтування своїх позовних вимог та належним чином доведено обов’язок відповідача здійснити виплату страхового відшкодування за Договорами страхування № 1 та № 2 в розмірі 150 359,52 грн.

За таких обставин, позовні вимоги ТОВ „СТРАХУВАЛЬНИК” про стягнення з ПрАТ „АСК „СТРАХОВА КОМПАНІЯ” на користь третьої особи – ТОВ „Лізинговий банк” 150 359,52 грн. страхового відшкодування є обґрунтованими, підтверджуються матеріалами справи та підлягають задоволенню.

Таким чином, місцевий господарський суд приймаючи рішення про відмову в задоволенні позову не врахував зазначені вище обставини, невірно застосував норми матеріального та процесуального права, неповно з’ясував обставини, що мають значення для справи, що призвело до прийняття помилкового рішення.

Згідно із пунктами 1, 4 частини 1 статті 104 ГПК України, підставами для скасування або зміни рішення місцевого господарського суду є неповне з’ясування обставин, що мають значення для справи, порушення або неправильне застосування норм матеріального чи процесуального права.

Враховуючи вищенаведене, колегія суддів Київського апеляційного господарського суду дійшла висновку, що рішення господарського суду міста Києва від 08.02.2011 року слід скасувати та прийняти нове рішення, яким позов задовольнити у повному обсязі.

Керуючись статтями 99, 101-105 ГПК України, Київський апеляційний господарський суд, –

ПОСТАНОВИВ:

1. Апеляційну скаргу товариства з обмеженою відповідальністю „СТРАХУВАЛЬНИК” на рішення господарського суду міста Києва від 2011 року у справі № задовольнити.
2. Рішення господарського суду міста Києва від 2011 року у справі № скасувати.
3. Прийняти нове рішення, яким позов задовольнити.
4. Стягнути з приватного акціонерного товариства „Акціонерна страхова компанія „СТРАХОВА КОМПАНІЯ” на користь товариства з обмеженою відповідальністю „СТРАХУВАЛЬНИК” 150 359,52 грн. страхового відшкодування, 1 503,60 грн. витрат по сплаті державного мита, 236,00 грн. витрат на інформаційно-технічне забезпечення судового процесу.
5. Стягнути з приватного акціонерного товариства „Акціонерна страхова компанія „СТРАХОВА КОМПАНІЯ” на користь товариства з обмеженою відповідальністю „СТРАХУВАЛЬНИК” 751,80 грн. витрат по сплаті державного мита за розгляд апеляційної скарги.
6. Доручити місцевому господарському суду видати накази.
7. Справу № повернути до господарського суду міста Києва.

Постанова набирає законної сили з дня її прийняття.

Постанову апеляційної інстанції може бути оскаржено у касаційному порядку.

Головуючий суддя

Остапенко О.М.

Судді

Іваненко Я.Л.

Скрипка І.М.